

888.2-1
Dz 77

Mikalojus Dagilėlis.

~~46 51~~

Ti M Dainos ir Sakmės.

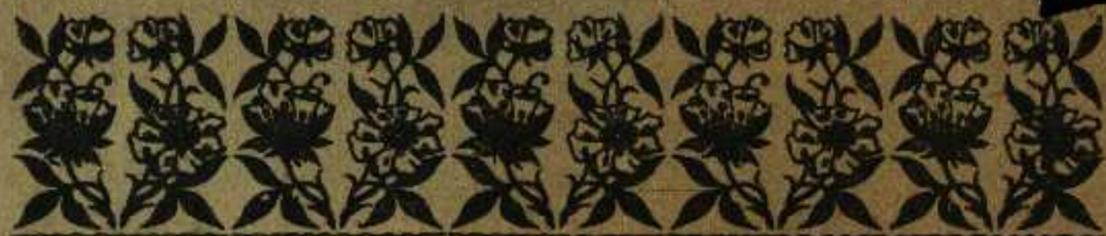


Pasvalio
Mairaus Ketilėlikio
viešoji biblioteka

TILŽĖJE 1921. - 6 - 6 3135

Spaustuvėie Schoenke.

10 / 3406 (7)



Nesirūpinsiu čę savo pirmųjų poetiškų bandymų silpnumą teisinti, — tegu apie tai pats Garbis Skaitytojas sprendžia. Norėčiau tik priimti, juo ne mokytiems vientaučiams šias daineles ir sakmes sudėjau, bet Lietuvos sodžių gyventojams; tiems anūsu „vargdienėliams“, tarp kurių ir ašen turėjau laimę pirmąjį dienos spindulį išvysti. Nieko kito netrokštu kaip tik tai, kad šitie, nors ir nekvapnūs, mano širdies žiedai tarp Brolių Vargdienių plačiau apreikštų tautiško susipratimo ir atgimimo pavasarį; kad jų širdyse išžadintų didesnę meilę ir prisirišimą prie savosios Tėvynės — Lietuvos.

Nebus pro šalį pirminus ir tai, juog kas lytis mano sakmių, dalinasi jos: į originališkas, verstas ir į tokias, kurios nieko daugiau neturi svetimo, kaip tik vieną siūžetą. Lafontaine'as, Krylov'as, Lessing'as ir kiti garsūs rašytojai, kaip matom iš jų veikalų, mėgdavo iš Ezopo ir Pedraus — sakmininkų tėvų — siūžetus paimti, arba ir perdirbti. Man rodos, ir ašen nenusidėjau, tą patį padaręs. Tas tik sakmes pažymėjau autorių vardais, kurias stačiai arba nors ir po truputį savaip perdirbdamas, išverčiau.

Teipogi kaltas esu ant tos vietos išreikšti ir p. Vaišgantui širdingą padėką už jo triusą ir naudingus patarimus, kurių daugumo suvokti nesugebėjau.

Tatai, teeina į svieta ta pirma rinkmemė tos Dainelės ir Sakmės, kurias per trejus metus, pripuldamas, surašiau. Te žadina tarp Brolių-Vargdienių vienybę ir Tėvynės meilę! Jug tai ji — Tėvynės meilė mane įkvėpė ir į darbą, teip man meilų, pažadino. —

O kanklės numylėtos, dainininko turtas!
Ramioj kertelėj vargstant, kur šiaurinis vėjas
Tiek daug nedaužo girių, viesulais užėjęs,
Man pajautos atbudo širdyje įkurtos.

Vos tik stygas ranka nepratus palytėjo,
Balsai atsiliepė išlengvo, tykus, meilūs . . .
Mačiau manęs dainų nuskrido aniol's dailus,
Širdis pajuto ugnį — ašaros riedėjo.

Ir štai dabar vargdienis sveikinu žvaigždele,
Šviesios aušros sulauksiu su linksmybės širdžia;
Man' plaukdamas padangiais tykus mėnuo girdžia,
Kada užtraukiu skardžią nuo širdies dainele.

O jei kartais krutinė baisia man suskausta,
Kankles aš savo numylėtas pasiėmęs
Ir akį į padangį verkiančią atrėmęs,
Dainuoju, ir gegužio man diena išaušta.

Skambėkite, o kanklės, mano jus brangybė:
Visa jus mano dušios laimė ir patieka!
Prieš jus gerybes svieta aš skaitau už nieką
Man turi prie kanklių ir ašara — saldybę.

Mikalojus Dagilėts

Sonietai.

Tėvučių Žemei.

Žeme Tėvučių! tau aš giedosiu!
Tavo senovę, galiūnus, vadus
Ir tavo pilis, ir tavo kapus
Su skausmo ašarom's aš apraudosiu!

O Žeme Tėvučių! duok tu man gale,
Kad mano giesmelės plauktų saldžiai,
Užgautų vientaučių širdis graudžiai,
Prie meilės palenktų jų kietą valią.

Mano Tėvynel! tavęs neb' užmiršiu!
Tau ašen darbuosiuos, pakol galėsiu,
Pakol ant šio svieta vargsiu, kentėsiu

O kai pagyvenęs, pavargęs, mirsiu,
Tegu gi nors šitą laimę turėsiu:
Tėvų Zemelėj tegu atilsėsiu!

Ant krantų parubežinės upelės V . . .

Vakaras tykus, malonus užstojo.
Ukas ant vėsių pakalnių nukrito.
Per tamsų mišką mėnuo užsiritu.
Naktis šešėliais pasaulę nuklojo.

Ramu. Rodėtų čę būti lyg ryto.
Dūmas į praeitį spiečias, lakioja.
Kada lietuviai — kryžiokai kovojo,
Ant to rubežiaus kaip mušė viens kitą.

Laikai pragaišo . . . Upelė sriovena . . .
Kur laisvė? galiūnai? — Viskas pranyko!
Nors nēr kryžiokų, nelaimės paliko . . .

Lietuva mano, galinga iš seno!
Kiek kart tavęspi aš mislimi skrendu,
Gale, paguodą vis pas tave randu!

Naktis.

Dar vieną skaistų spindulį metus,
Pagrimzdo saulė erdvės gilmėse.
Švinta ramumas vargo — žmonėse:
Po sunkaus darbo pailsiui metas.

Antai galvočius nemiega vienas.
Rodos, daug žino — kodėl nuliūdęs?
Būtų laimingas — verksme paplūdęs!
Koksai jam skausmas mirko blakstienas?

Žvaigžde tu šviesi, ką teip mirgėjai,
Kritai ir slenki per dangaus skliausmą,
Metei pirmykščią varsų grožybę.

Šviesiau, galvočiau, mokslu žibėjai;
Bet gi, užspauzdams tikybės jausmą,
Užgesiai savo tikrą šviesybę.

Ruduo.

Ukanios dienos. Vėjai švilpuoja.
Lapus į kruvas vėsulai gena.
Lietus į lango stiklą teškena.
Gamta nuliūdus vien tedejuoja.

Ir paukščių gražios giesmės nutilo;
Jeigu tik žvirblis kad pačirškėna;
O jei dar varna kur sukrankseną,
O ir užbengta sparnuočių byla.

Nors visi liūdžia, taip nusimine,
Nors viskas vargsta čė vargą kieta,
Kogi man liūdna kaista krutinė?

Gamta! tau saulė skaisti žadėta,
O mums, vargdieniams, bus Danguj vieta —
Tiktai pavargti reiki ant svieta.



Dainos-Dainelės.



Tėvynės Meilė.

Myliu aš tėvyne —
Šalį didžiavyrių,
Kur žyd', išsiplėtus
Tarp žaliųjų girių.

Myliu aš senelių
Kaulus tarp kurgano:
Jie turtas tėvynės
Numylėtos mano.

Man meilūs laukeliai,
Kai puikiai žaluoja;
Ežerai kai šnokščia,
Upės tyvuluoja.

Tinka man darželiai,
Myliu kožną žiedą,
Myliu paukštužėlius,
Ką sodnely gieda.

Meili man kalbelė,
Nors vargdieniai šneka.
O gi tos dainelės,
Ką girdėti teko,

Kaip dūšiai malonios,
kaip širdin įsmenga!
Neužmiršt' jų niekas,
Kam girdėti tenka.

Meili mano šalelė
Ir meilus namelis,
Kur gyven matutė,
Brolis ir tėvelis

Myliu aš tėvyne,
Myliu ir mylėsiu,
Nors ir dėl tos meilės
Daug ką nukentėsiu.



Senmergės Daina.

Oi, žvaigždele mano laimės,
Tu šviesiai žibėjai!
Man, vargdienei, čę ant svieta
Bernužj žadėjai.

Bet dabar tu nebemerki,
Kaip žiedas nuvytai.
Senmergelei nebešvieti,
O jau švieti kitai.

Greitai bėgi, greitai plauki
Per dangišką skliausmą —
Teip jaunystė mano bėga
Ir paliko skausmą.

Seniau laukdavau bernelio,
Skaistaus raudonikio.
O šendieną ištekėčiau,
Kad sulaukčiau plikio.

Bet suvyto jau rutelės —
Mergelės puikybė,
Draug suvyto mano dienos
Ir veido grožybė.

Visas svietas, man išrodo,
Lyg ūke, paskendo,

Nes jau mano žvaigždunėlė
Boluoda, skrenda.

Oi, žvaigždele mano laimės,
Ar kada nušvisi?

Oi, jųs mano jaunos dienos
Ar jųs pamatysių?

Tegul dar tave išvystų,
Jaunyste saldžioji!
Kol nepriglaudė vargdienės
Žemelė juodoji!



Kogi man liūdna ar kò pasilgau,
Tark nors žodelj, Muza meilioji!
Kodėl blakstienas ašaroms vilioji?
Kò man ant skruosto rasa gailioji?

Kam paregėjau, kam pamylėjau
Tave, dainorių, o aniolėli?
Jug man ramumą tu pažadėjai.
Bet šendien siunti kartų vargelj.

O, kaip laimingas! Tol laimingesnis
Juroj paskendęs šalt's akmenėlis.
Daugkart' begalo daug turtingesnis
Lietuvos girių margas paukštelis.

Sotin' jį Dievas, bėdos neveikia
Ramiai sau tupi, gieda Augščiausiam.
Bijoti šiaurės vėjo nereikia.
Giesmė jo slepias miške plačiausiam'.

O, kad pavirsti paukščiu galėčiau,
Ramiai ir ašen giesmes giedočiau,
Savo vargdieniams tada čiulbėčiau,
Draug su jais džiaugčiaus, draug ir raudočiau!



Vargdienio daina.

Mums dejuoti, mums vaitoti,
Ir nenorint, reikia. —

Vienužis.

Gegutele — paukštužėle,
Kogi tu kukuoji?
Ar tau bėda širdj ėda,
Kad liūdnei dejuoji?
Gal tėvynę tau išplėšė,
Kad tu taip nuliūdai?
Ar sau priglaudos nebrandi,
Kad verksme paplūdai?
Plačios lankos, žalios girios —
Tę tavo tėvynė.
Atgaivinti tau balseliui —
Rasa sidabrinė,
Jei pailsai, tu nutūpsi
Ant žalios šakelės;
Čę užmigsi, čę ilsėsi
Sulauksi aušrelės.
O gal svetimas tau nėra
Vargdienėlių jausmas?
Arg' ir tavo širdj spaustu
Širdies mūsų skausmas?
Oi, nežinot, jus paukšteliai,
Kaip sunku mums yra!
Mums dejuoti net užginta,
Nors ašaros bjra.
Vienut — vieną turim džiaugsmą:
Kaip nebgalim tverti,
Ašarėlėm's kaip pupelėm's.
Galim' apsiberti.
Lengviau būtų ant širdies mums,
Kad galėt' kalbėti,
Savo bėdas ir nelaimės
kitiems iščiulbėti . . .

Bet kur rasim tokį draugą,
Kurs mumis užjaustu,
Prie savo karštos krutinės
Vargdienes priglaustu?

Kur tad biedni pasidėsim,
O kam padejuosim?
Jei tik savo' visas bėdas
Dievui atiduosim.



Paukštelė.

O kur, o kur, graži paukštele?
Kuri vylioj' tave šalelė?
Dėlko išplėšti tau sparnai?
Ką išskrizdama manai?
Kam čiulbi liūdną teip giesmele?

Ar tau gyventi nemalonu
Tarp girių, pievų, tuliponų?
Dėlko apleidi Lietuvos
Gojelius tėviškės tavos?
Kam palieki mūsų šoną?

Dainų gal draugės svetimosios,
Žiedai šalelės šiltesnosios
Tave vylioj? — Dėlto miškus
Palieki, pievas ir laukus
Tėvynės mūsų mylimosios?

Paukštele Lietuvos margoji,
Tėvynės plotus tu daboji.
Sulauksime šiltų dienų,
Skambės vėl miškas nuo dainų,
Mums giedosi, kaip giedojai.



Atsimines jaunas dienas,
Kad buvau laimingas,
Apsiverkiau patsai vienas,
Vargeliais turtingas.

Gal sužélot jus, takeliai,
Kur mažas bėgiojau;
Gal nuvyto tie kvietkeliai,
Ką mane vyliojo.

O gi Mūša numylėta,
Laukai ir takelis;
O gimtinė mano vieta
Ir senas namelis, —

Kaip pasilgau ašen jusų,
Kaip man esat meilūs!
Apipuvę ir apgriuvę,
Kaip išrodot dailūs!

Kad pavirsčiau burkūnėliu,
O kaip meiliai skrisčiau:
Tarp žalių margų laukelių
Tėvynę išvysčiau!

Šendien mano širdžiai liūdna:
Esu toli vienas . . .
O kaip gailu, bet ir meilu
Atmint jaunas dienas!

Našlaitės daina.

Oi, bėda našlaitai
Ant šio balto svieta!
Jai, tikrai vargdieni,
Visur digu, kieta.

Matušės dukrelės,
Verpdamos, dainuoja;
Našlaitė varguose
Verkia ir dejuoja.
Per dienas, nakteles
Lieja ašarėles:
Nėr kam numaldyti
Biednos našlaitėlės.
Panelė Šventoji,
Dangaus karaliene,
Prieglausk Tu našlaitę,
Man' biedną vargdienę!
Arba nors palinksmink
Meilingu žodeliu —
Lengviau bus keliauti
Šiuo vargingu keliu . . .

Esu ant šio svieta,
Kaip paukštelis, vienas.
Giesmes savo giedu
Aš per kiauras dienas.
Turiu kambarelį
Ne visai taip mažą
Priešais ties pat langui
Dar sodnelį gražų.
Mėgiu tę žiurėti,
Kaip paukšteliai gieda,
Kaip bitelė skraido
Apie puikų žiedą.
Arba kai sutemsta
Vėjelis apilsta,
Mociutė — natura
Apsnūsta — nutilsta;
Kada ir medelis
Šakų neblinguoja,
Užmigęs paukštelis
Dainų nebdainuoja, —

Sėdu prie langelio,
Žiūriu į augštybę,
Mislimis apmąstau
Viešpačio galybę. —

Oi, didi pasaule;
Kas gal apmatyti!
Mažiau, kiek apmatom,
Galim išmanyti.

Pagal svarą, saiką
Visa sutaisyta;
Ranka Visagalio
Gudriai surėdyta.

Kiek šitai žvaigždelių,
Kiek čę jų mirguoja,
Draug išvieno plaukia,
Kelia atrokuoja.

Išpildo augščiausį
Šventą paliepimą.
Klauso su žemybe
Kožno nutarimo.

O męs, vargdienėliai,
Ar mokam sutikti?
Mums reik' susikliūti,
Reik' ir susipykti.

Viešpačio neklausom
Vien's kitam užvydžiam,
Kopikčiausiais būdais
Vienas kitą lyodžiam.

Męs, kurie su laiku
Į dulkę pavirsim,
Pilni guodulystės,

Ar menam, kad mirsiam?
Tatai, kaip žvaigždelės,
Ant Dangaus keliaukim,
Gyvenkim vienybėj,
Viešpačiui tarnaukim.



Vakarinė Keleivio Giesmė.

Iš Goethe's

I.

○ Tu, Kursai esi Danguose,
Širdies kiekvieną skundą tildai:
Ta, kurs keliauna čę varguose,
Džiaugsmu, linksmybėmis pripildai!
Ak, koks kelionės klaidingumas!
Kada nueisiu į Tėvynę?
Saldus ramumas,
Įženk, įženk man į krūtinę!

II.

Ant kalnų augštų
Naktelė užslinko;
Tarp slėnių ertų
Daug ūko pritvinko;
Nebgirdis paukštyčių balsiuko.
Palauk tik biškiuką,
Atgulsi, keleivi, ir tu!



Pareivis.

— Koks berželio malonumas!
Nepalyčia vėjas lapo.
Visur tyku, toks ramumas,
Kad ir dūšia ramia tapo

Sėsiu biednas pailsėti
Po seno klevo lapeliais.
Ak! jau daug teko kentėti,
Bėgant šio svieto takeliais. —

Taręs tuos žodžius, praeivis
Sėdos pas klevo ant žemės.
Buvo tai senas kareivis,
Nuilsęs veidas aptemęs.

Daug matė, varge gyveno,
 Prie Mikalojaūs tarnavo;
 Visai tarnaudams pasene
 Ir vėkų nustojo savo.

Dabar tarp sodžiaus jaunimo
 Bėdas, vargus apšnekėjo;
 Doras, pilnas prityrimo,
 Užtai jį visi mylėjo.

Diena — šventė. Štai daugybę
 Jaunumenės iš aplinko
 Pritraukė žinių gausybė —
 Paklausyti susirinko.

Kaipo daug žinaš, daug menaš,
 Nes daug po svieto buvojo,
 Šnekėjo kareivis senas
 Jauni jo žodžius dabojo.

— Dėdel — čę vienas, prašneko:
 Apie vargus, mušius, vainą
 Vis tai mums dėdė apsako;
 Išgirsti trokštume dainą. —

Išblyško senojo veidas,
 Akis aptemus nušvito,
 Galva ant krutinės leidos,
 Kaip perlai, ašaros krito.

Bet ne ant ilgo nutilo.
 Kankles vos paėmė savo
 Tuoj balsas drebaš iškilo, —
 Senas kareivis dainavo:

Daina.

Suūžk, užūžęs, o kleveli!
 Šimtmetėmis šakelėm's.
 Raudok pravirkęs, bernužėli,
 Graudžiosiom's ašarėlėm's!

Tave močiutė išaugino
 Ir prie širdies, prie savo
 Priglaudus, meiliai apkabino,
 Lopšelyje lingavo.

„Užmigk, sapnuok, o balandėli,
 Palinksmink mano dienas!
 Oi, čiučia- čiučia, artojėli
 Per anksti žagrė — plienas!“

Užaugęs, tu man' užvaduosi,
 Uždirbsi kasnį duonos.
 Dabar sapnuok! Tau uždainuosiu,
 Grūdeli tu aguonos!

Dainavo motina ir supo
 Lopšelj kūdikėlio;
 Bet čę anai mislis parūpo:
 „Nustosiu balandėlio!“

Išveš, atskirs sunelį mano
 Nuo mylinčios krutinės;
 Paliks man' vieną močią seną . . .
 Išveš jį iš tėvynės . . .

Suuš, sučirps vėl klevužėlis
 Šimtmetėmis šakelėm's;
 Raudos vaiskely bernužėlis
 Graudžiosiom's ašarėlėm's!“

* * *

Seniai jau daina nutrūko
 Ir per gojus nuskambėjo;
 Jaunimas vis į seniuką,
 Akis įspyręs, tylėjo.

Ir skaisti geso saulutė,
 Slaptu žiurėjo per girią;
 Tamsi naktelė — močiutė
 Tamsai šešuolėčius skyrė.

Pasvalio
 Maciaus Katiliškio
 viešoji biblioteka
 6-3135
 10/3406(7)
 2

Tada tik mūsų broliukai
Iš savo dūmų nubudo
Ir ačiu! tarę seniukai,
Namon keliauti sujudo.

— Oi, vargai — vargeliai mūsų! —
Jie kalbėjo nusimine:
Męs liejam kraują dėl rusų —
Rusai mūsų žūdo tėvyne! . . .



Margumynas.

A decorative flourish or ornament consisting of symmetrical, swirling lines that resemble stylized leaves or scrolls, centered below the title.

Lietuvio Malda pabaigoj XIX-to amžiaus.

Viešpatie, mūsų Valdone Danguose!
Męs Tavęs meldžiam, paskendę varguose!
Dvasia jau mūsų, bevargstant, nuliūdo, —
Apgink mus nuo gudo!

Antai bedieviai kiek turi jie triuso:
Užgina mokslą, ded' pančius ir tąso —
Viešpatie, regėdams — jų pikta būdą,
Apgink mus nuo gudo!

Jei mokslas veda prie Tėvo Šviesybės,
Dėlko jie trokšta Lietuviams tamsybės?
Sūnus Bažnyčios kam virkdo ir žūdo?
Apgink mūsų nuo gudo!

Męs nekeliam maišto prieš viešpatystę;
Žinom, juog Tujen davei jiems ponystę;
Jieškom teisybės ir tos mažą grūdą, —
Apgink mus mus nuo gudo!

Męs prašom spaudos ir apsišvietimo,
Męs mylim kalbą — tėvų palikimą, —
O jie už tai mus Siberijon grūda.
Apgink mus nuo gudo!

Teisybė, bočiai gal kuo nusidėjo,
Bet sūnus, rodos, jau daug prikentėjo.
Matai, kiek verksmo iš dušios išsprudo!
Apgink mus nuo gudo!

Viešpatie, ar reiks mums amžius taip būti?
Tu Atpirkėjas, ar leisi pražūti?
Tavo švent's kraujas už Lietuvą plūdo, —
Tu mus apginsi nuo gudo!

Skausmo Balsas.

Kas gal išmieruoti jūros gilybę,
Kada, pritvinkus vandeniui, plakas?
Kas aprokuos mums nelaimių daugybę,
Kuriom's nuklotas Lietuvai takas?

Ataušta meilė tarp musiškių brolių:
Jausmai prakilnus beveik jau išnyko;
Šventa vienybė kišenėj maskolių, —
Kerštas ir baimė tiktai pasiliko.

Labyn vis į žveris išvirsta žmonės.
Brolių išduoti, suskusti, praryti,
Buti kietširdžiu, nejausti malonės,
Gerą iš baimės tiktai tedaryti, —

Štai mūsų išdas, o tai palikimas,
Kurį tėvynės „globėja“ užkreige
Amžinas audrų ir vėjų kaukimas
Neiššvilps bėdų, kurios mus įveikė . . .

Bet kurgi mes dingsim? Dievui rūgosim,
Kad regim savo tėvynės silpnybes?
Broliai! Nelaimėje Jam atsidosim:
Rykštę sulaužys Jisai neteisybės.

Ant Vienužio kapo

Didi valanda smerčio užstojo:
Užmigo Dainius mūs numylėtas;
Paties mums Dievo buvo žadėtas —
Šendieną šalta žemė užklojo.

Puošia jo kapą gražus kvietkeliai,
Galvas svyruoja, linguoja, žydžia;
O tarp medelių margi paukšteliai
Brangiam Dainoriui dainų pavydžia.

Saldžiai čę Dainiau, gali ilsėti!
Lietuva mūsų kolaik gyvena,
Pakol širdyse meilė kutena —
Neliausis sūnus tavęs minėti!

Ant mylimos motinos pakasynų. pav. p. B.

Skundies, kad liūdna. Kas gal padėti,
Nešti kam Dievas kryžių uždėjo?
Kam gi ant svieta nereik kentėti?
Kas gi iš mūsų verkt neturėjo? —

Ruduo užslinko, žolynai vyto;
Šalna nugnybo kvietkelį jauną;
Bet štai saulutė skaisči nušvito,
Gamta vėl puošias, vėl žiedus krauna . . .

O tu, širdis, tu nebeatgysi,
Nebepradžiugins saulė skaisčioji;
Tu žiedo laimės nebeišvysi:
Užgeso tavo saulė brangioji.

Bet ar užgeso? Palauk tik laiką,
Nuo širdies skausmo vėl tu atvėsi.
Nes motinėle priglaus vėl vaiką,
Ir ten — per amžius jau nebkentėsi.

Kareivis ir Našlaitė.

Iš kun. Antonevičės.

Kodėl, sakyk vaikuti, toks tavo
„Veidas nuliūdęs, taip tu nusiminęs?
Bene tėvelių pasiilgai savo?
O gal ištremtas esi iš tėvynės?“
Teip prakalbėjo senelis kareivis,
Kada vargdienę pamatė našlaitę;
Nors ir nuliūdęs, pats būdams keleivis,
Troško, nors žodžiu, pagosti mergaitę.
Jinai akytėm's ant jo paveizėjo
Ir ašarą gailią riedant pamatė;
Po to išlengvo, lyg kad suvirpėjo,
Ir šitais žodžiais dalyką perstatė:
„Esu našlaitė — o kam-gi dar klausti?
Seniai nebėra tėvelių brangiųjų
Nėr man kertelės, kur prisiglausti,
Nustojau savo namelių tikrųjų.
Kur niūkso Nerio krantai garbanoti,
Kur čiulba ulba paukšteliai margiejie,
Tę toli žaliaisiais miškais užstoti
Stovėjo mano namučiai tikriejie.
O kaip-gi ramu gyvent buvo juose!
Kaip tuokart tykiai man dienos plaukė!
Sendieną viskas paskendo kapuose,
Ir mano širdelę savęs pi traukia.
Kaip vėjas, prabėgo linksmos valandos;
Štai ir užgeso žiburėlės laimės,
Kursai sapnyje kartais nors ir randas,
Dėlto gal, kad širdžiai priduočiau baimės ...
Už kalno saulė tamsiai nusileido,
Naktis užslinko; po žaliaja giria
Perkūnas spardės, ant oro paleido
Atbalsį nuožmų, lyg baisiausio mirio.

Namuose buvo didelis tykumas
Ir tik-tik liepsna žvakelės lingavo.
Močiutę baisus suspaudė sunkumas,
Vos tik girdėjos, kaip jinai kvėpavo.

Jos veidą smertin's baltumas aptraukė:
Akis praplešus tiktai suvaitojo;
Per skruostus gailios jai ašaros plaukė;
Mane pamačius, su ranka pamojo.

— Motinos džiaugsmas — ji tarė — vaikaiti!
O jau aš mirsiu, aušros nebsulauksiu . . .
Reikės tau toli į svieta išeiti;
Tau ašarėlės aš nebenubrauksiu.

Dar nesuskambins varpais ant budynės;
Nepriglaus kūno žemelė juodoja:
Tave-našlaitę išstums iš tėvynės . . .
O kas bus tavo motina tikroja? —

Tai tik pasakė ir melstis pradėjo.
Ant veido kryželį man ji padarė.
Ir agnusėlį Marijos uždėjo.
— Tu užsižvelgsi ant dukrelės! — tarė.

— Marija, Tu būsi anai močiutė!
Priimk apiekon: štai vaikas našlaitis!
O tą paveikslėlį mieliausį, Onute,
Nešiok visuomet, nes čę tavo kraitis.

Mylėk Mariją! Po Jos tu apieka
Būsi laiminga, gyvendam' ant svieta;
Bus lengvas vargas, nebijosi nieko,
Rasi po smerčio Danguje sau vieta.

Kad mumis apleisti tėvas turėjo.
Tą agnusėlį jis tau užlaikė.
Ir kada, tėvynės apgintiėjo,
Tau jį, mielas mano vaike.

Tėvas prapuolė, o žemės kąsnelis
Tavęs negali neartas gaivinti.

Brangiausias kraitis — šitas agnusėlis:
Jis tavo širdį galės nuraminti. —

Motynos žodžius girdėjo klebonas,
Kurs su Švenčiausiu prie jos atvažiavo.
— Vaikas, — jis tarė, — bus Dievui malonus,
Kad tur Mariją už motyną savo. —

Teip pasibengė dieneiės matutės.
Greitai ją į duobę tamsią įstumė.
Ir dar neatėjo mėnuo gegutės —
Mane iš tėvelių guštos išdūmė.

„Geras kareivi, regiu, kaip užimtas
Mano tais žodžiais, pripildytais jausmo“ . . .
O tas atsakė, giliai sugraudintas:
„Ašara mano nerieda iš skausmo.

Duok agnusėlį! O Dieve Augščiausias!
Tas pats paveikslas — pažįstu kaspyną . . .
Onute mano, dukrele mieliausi,
Aš esu tėvas!“ . . . Tuoj ją apkabino.

Ne, ne esu jau pavargęs keleivis!
Motin — Panele, kaip Tu stebuklinga!
Šendieną pradžiugau aš, senas kareivis:
Mano dukraitė jau yra laiminga.

Onute mano, parpuolę ant žemės,
Padėkavokim Marijai Panelei,
Kad buvo ant mūsų Dangus aptemęs,
Ji mums žibėjo, Ta Juros Žvaigždelė.

Kasryt vakarėlį savo maldose
Širdy turėjau matušę ir vaiką.
Daug prikentėjau, o daug man kaštavo;
Bet, dirbant darbą, sudėjau kapeiką.

Dabar vėl grįšim, man' meilus vaikeli!
Šalis prigimta už viską brangesnė:
Atpirksiu namą ir rutų darželį,
Tėvynės duona visuomet skanesnė.

Kaip kas kam.

Iš kun. Antonevičės.

⊙ kaip-gi puikus mėnuo, iš augštumo
Kad beria lengvus spindulius šviesumo!
Milžino rankoj dar puikesnė skyda,
Kad baisų savo jis priešą išvydo.

Skardi giemelė jausmingo paukštelio,
Kurs gied' tarp krumų ant sriaunaus upelio.
Toli skardesnis žvangėjimas kardo,
Kuris galiūno svietui skelbia vardą.

Malonus kanklių skambėsis graudingas,
Širdies kai gydo žaizdas sopulingas.
Meiliau trimytos balseliai suplaukia,
Kada tėvynę į kovą pašaukia.

Vanduo upelio kad tykiai banguoja,
Brangi mums valtis, ką supa, liūliuoja.
Brangesnis žirgas, kurs bėg', arcavoja,
Tarpu vilyčių, kaip sakals, laikioja.

Saldus kvėpavimas lelijų, rutų,
Meilus siūbavimas ažuolų drutū,
Bet-gi saldesni vargai sios gadinės,
Išvargti dėl gero mūsų tėvynės.

Iš Ign. Krasickio.

⊙ šventa meile brangiosios tėvynės,
Tave tik nujaučia protai gilesni!
Nebijai priešui statyti krutinės.
Tau vergo pančiai ant svieto meilesni.
Džiaugias Lietuvis, vargą atsiminęs.;
Žaizdai dėl meilės už vis jam saldesni
Kad tave sušelpi, kad kaip padėti,
Negail, jam vargti ir smertį kentėti.

Patarmė.

Būk, meilus, tykus, kaip burkūnėlis,
 Turėk aplelės kantrybę,
 Kvepėk dorybėm's, kaip diemedėlis,
 Paimk sau žalčio gudrybę.

Girtuokliui.

Pagal Krasickį.

O saldi meilė baltakės stiklelio!
 , Prie tavęs palinkęs girtuoklio jausmas.
 Nebaisu siauro tau namų urvelio.
 Troškumas — niekai ir pakaušio skausmas!
 Pasaldai našta kiekvieno vargelio.
 Arti ir žydras per stiklelį skliausmas;
 Aad tave rasti, kad tik kur nutverti,
 Negail' pačiulpti, negail' pasigerti.

Iš A. Puškino.

O, jauni-kaiti! padoriai viešėk vis ir Bachaus
 skystimą
 Srove vis blaivaus vandens, gudriomis
 kalbom's atmiešk!

Burės.

Iš Lermontav'o

Boluoja burės vienut-vienos
 Tarp jūros mėlinų miglų,
 Ko už tėvynės jieško sienos
 Kraštų negaili prigimtų?

Vilnis vis plakas, vėjas kaukia
 Verpėtai laivą tik kilnoj' . . .
 Ak, jos jau laimės sau nešaukia
 Ir ne iš džiaugsmo teip plasnoj'.

Skaistutė sriovė po jų teka;
 Ant jų saulutės spindulys.
 O jos su audromis tik šneka,
 Lyg būtų audroj atilsis.

Iš B. Zaleskio.

Daj mi po smierci
 Ukrainę w Niebie!

O Dieve! aš meldžiu, paskendės varguose,
 Duok Tu man Lietuvą po smerčio Danguose!

Dušia mano, ko nuliūdai?
 Prieš likimą nutylėk!
 Jug ateis vėl vasarėlė . . .
 Darbą, triusą pamylėk!

O, kiek grožės ant šio svieto!
 Kiek da meilių čę dienų! . .
 Belsk, širdele, ne dėl niekų.
 Dėl brangiausių dainų!

Persergėjimas.

Iš A. Š.

Tu čiauški, Dagiėli,
Glūėdam's ant šakos,
Ožaidas po sodnelį
Riliuoja nuo dainos.

Kad giedi giesmes viešas
Akyčių nesudėk:
Kur skrendo tavo priešas,
Kur vanagas — veizėk!

L. p. B . . . i.

Brolyti! kad tu Krezus butum',
Kaip tas nabaštikas turtingas,
Sakau, varguose tu nežūtum:
Mokėtumei palikt laimingas. —
Visiems poetams ant piktybės,
Prisėdęs raišąjį pegazą,
Tikrai už pinigų daugybes,
Nujojęs, pirtum sau Parnasą.
Ir ką daugiau tu padarytum?
Aa! Tu asilus ant jo ganytum . . .

Sakmės.

Gužas, Varna ir Kiaulė.

Iš Pr. Morawskio.

Iš Lietuvos padangės kai Gužutis traukė,
Savęs išleisti Varnos susilaukė.
— Sakyk — ta jo paklausė, — kaip tai gal nutikti:
Tėvynės, išskrendant, negaili tu palikti?
— O, rado ko gailėti! — rūščiai jai atkirto:
Pažvelk į ką papieviai tėviški pavirto!
Tėvynė mano ir gyvent man meilu
Tenai, kur aš atrandu sau kąnelį dailų. —
Netyčiomis nugirdo žodžius tuos Degloja,
Kuri prikimsus pilvą, laimingai vozlojo;
Nugirdo ir, pradžiugus šiteip sukruksėjo,
Jos gudrią šneką Gužas ar girdėjo: —
— Ti-kru-kru-tikriausiai, broli, kalbi, kaip senas!
Ir mano tę tėvynė, kur skaniausis penas.

Žmogžūdziai ir Keleivis

Kad kartą vien's Keleivis pagiriais keliavo
Su reikalais tę savo,
Nelaimę baisią sau patiko:
Beeinant žmogžūdziai aną apniko.
Matyti pas vargdienį būta klek vikrumo.
Teipogi vėkų, o apščiai narsumo,

Nėkaip užtat nerijos pasiduoti
Im' purtytis, tąsytis ir nenori,
Jug po teisybės jiems nė timpos duoti.

Bet žmogžūdziai nedori,
Tyčiodamies, sučiupe vargšą, sako:
— Čit, nebijok, bandžiuli! kas tau pikta daro?
Ar peša kas tave, per šerengą gal varo? . . .
Vis melagystė, ką tas svietas šneka:
Jug mes tavęs nepaisim ir nebarsim,
Jei ant šakos pakėlė, tik — pakarsim. —

Skaudu mums — ar ne taip? — tą ištarmę girdė
Skaudžiau gal ją Lietuviams ant savęs turėti.

Geradarystė.

Iš Ign. Krasickio.

Avelė gyrė Vilką, kad daug gero darė.
— Ką gero tau padarė? — Lapė tarė.
— Ak! — aiškino Avelė: nėr', kaip pasakyti:
Galėdamas ir motyną praryti,
Prarijo tik jėrytį.

Varnuitis.

Varnuitis pusgyvis: nuilsęs ir ištroškęs,
Vos indą patvory pamatė,
Pražiodė snapą ir akis pastatė,
Ir, kiek tik galės, prie jo bloškės.
Vandens atrado: širdį atgaivint galėtu,
Kiek panorėtu,
Tik indas augštas; versti nor' į šalį —
Pakrutinti negali.

Matytis, vargšui laimė netarnauja.
Kaip nė ištroškęs — srėbk, nors ir su sauja,
Dabar, lyg tyčia, nebegali tverti,
Teip norisi jam gerti.

Varnuitis mūsų — tai ne varna! Ji ne — toks,
Ne vėpla, ne kvailys jis koks.
Nelaukia, kaip kas būs ir stosis,
Nereikia jo vedžiot už nosies, —
Jis akmenėlius imasi rankioti,
Indan dėlioti.

Veizėk, kaip vieną mes tiktai gilyn,
Vanduo tuoj kelasi augštyn.
Ant galo, jam bemetant tiek jau pakylėjo,
Juogei be jokio vargo atsigert' galėjo.

Teip mes ko kūno spēkomis neveiksim,
Tai mokslu sau lengviai suteiksim.

Voras ir Musės.

Kertelėj užpečky tinklus užtempęs savo,
Musės tykodam's, Vor's glūdėjo.
Bet tos jug ar ne paikos: kuopon susivėjo,
Kaip apsiginti, aprokavo,
Ir kaip nusikratyti Voru, apšnekėjo.
Čia jau tikriausiai vargšas būt' prakišęs,
Gal jam ir kraugerystės plianas būt pamišęs,
Nes Musės ne ant juoko tarėsi užpulti:
Simtais, o ne povieniu, imti ir užgulti.
Nelaimė! tarp daugybės

Dažnai pritrūksta ir vienybės.
Tai pat ir su Muselėm's, kaip tik atsitiko:
Turėjo siekius lygius — bude nesutiko.
Viena iš jų kai birtė: Vorą reikia karti!
Antroji meilingesnė šaukė, kad pabarti.

Arba kaimynka zirzgė: Rykštėm's nukoroti!
 Kita vėl neprigirdus: — Ne, ne dovanoti! —
 Iš pradžių pasidarė tik nesutarimas;

Poto išėjo didis supykimas,
 Tolesniai tėt — muštynės,
 O tėt — peštynės. —

Tuotarpu-gi Prusokas, regint tai, iš plyšio
 Pakaušį kyšt, iškišo.

Muses už paklydimą šiteip barė:
 — Muselės! — tarė.

Jei vaido nepamesit biauuro ir nedoro,
 Manęs klausykit seno: neužveiksit Voro.

Ir mėš, kaip tos Muselės; Voro jungą nešam,
 Vienybėje ką gintis, vienas antrą pešam.

Du Prieteliu.

Tikrai galiu, —

Du prieteliu šnekėjos, eidamu keliu, —
 Tikrai galiu prisiekti, nors ir ant Perkūno,
 Nelaimėje pašvėsiu dušią tau ir kūną!

Nors busiu prislėgtas vargais,
 Tave aš ginsiu dantimis, nagais,
 Mieliausis mano! — Dar kalbos anų
 Neišnešiojo aidas tarp pušų senų,

Kaip mato mešką lendant iš tankyno.
 Tuo draugas, kurs gražiai kalbėti moka,
 Užmiršęs prisiekas, pušin įšoko.

Tuotarpu antras krito tarp stuobryno
 Ir, apsimetęs, glūdžia, lyg negyvas.

Meška, artyn priėjus,
 Gerai apuosčius, apžiūrėjus,
 Toliau sau numaurojo.

Velionių meškos kad neėda — nėra dyvas.
 Šit mūsų prieteliai keliauti vėl sustojo.

Išlipęs iš pušies, paklausė draugo savo:

— Sakyk, brolyti, ką tau ji melavo
 Ir pašnibždom's šnibždėjo prie ausių?

— Et — atrėmė jam tas, — man tiko iš visų
 Labiausiai daigtas šis, kad, girdi,
 Nelaimėje tiktai draugų pažįstam širdį.

Virėjas ir Barščiai.

Koksai tėt ponas barės ant Virėjo,
 Juogei į Barščius raugalo perdaug įdėjo.

Bet ir Virėjas ar neužsileido,
 Šerius pastatęs rodė rustą veidą.

— Matau — jis sakė, — kad neteko tau patirti,
 Juog peikti neišpuola, jei nemoki virti.

Užtat prašau daugiau nebešnekėti,
 Pakol šilti dar — srėbti; juog geri, tikėti.

Teip ir po svieta atsitinka,

Kur prieš profanus raštininkų minios
 Raštus savuosius giria net iš paskutinės,
 Bet neiškalbinėkim: tas tik jiems netinka . . .

Povas ir Gervė

Povas, savo gražią uodegą išplėtes,
 Eidamas prieš Gervę didus, išsikėtes,
 Iš augšto jai tarė:

— Ar matai, koks mano šit plunksnų gražumas,
 Koks eigasčio mano, stovylos gašumas!
 Save už karalių galiu parokuoti,
 Tikrai kad turiu ir kuo pasididžiuoti.
 Čia uodegą, savo, kaip rata, padarė.

Išklausius tai, Gervė į šalį paėjo;
Poto-gi į augštą lengviai pakylėjo
Ir sako: Kiekvieno dalyko vertumą
Mieruoti išpuola jo naudingumu:
Kas man iš to viso uodegos puikumo,
Kad skristi prisėjus, nėra man lengvumo.

Diemantas.

Nors talentas — dalykas ir prigimtas,
Bet jei žmogus nesidarbuos
Ir išsilavint talentui neduos,
Nebus iš jo mislinčius rimtas.

Kad kartą Diemantas su Krištalu suvėjo,
Vien's žodį, antras kitą,
Tas to, tas šito,
Ir taip jiems vaidas didelis išėjo.
— Ką! — Diemantas prakalba, — taip tu išsikėtęs?
Tu, Krištalas, o nori prieš mane turėtis.
Atmink, į kokį veizdi skarbą,
Kaip spindulei manyje tvyska,
Juog žmonės atiduoda ant šio svieta viską,
Visusunkiausį savo darbą,
Kad tik galėtų kaip įgyti.
Mane tarp savo turtų pamatyti.
Tiesa — ant to jam Krištalas atsakė, —
Tur Diemantai nesvietišką gražumą.
Jie spindi ir išduod' sviesumą
Nelyginant, patamsy žvakė.
Nevien's, pamatęs, į juos sako: „ot, tik dymas!
Iš kur jam ir puikumas nemieruotas imas?“
Tik tiek, jie kuopuikiausiai nušlipuoti.
O tau, bandžiuli, ne tokią tik šviesą duoti,
Tu pastyras tebesi
Pakol neapsišveisi, tu tikrai nešviesi.

Lapė ir Vilkas duobėje.

— **A**i, kūmai! nors ir kūmas, bet be proto,
— Argi, jau nėra kūmui pasakota
Medlinčiai kaip medžioja,
Kaip kasa duobes ir virbais apkloja,
Idant tokia šelmyste savo žvėrį paiką
Suvystytų, kaip mažą vaiką?
O gal buvai kumutis girtas,
Ant kojų nebetvirtas.
Kad neb'galėjai šast, geroką imti šuolį
Ir taip peršokti nemalonų guoli?
Man, Lapei, pats žinai, juog girtisi nenoriu,
Nebūtų tik užtatę pinklių šiu nedoriu,
Nes ašen visados gerai, kai apdūmoju,
Tada statau tik koją. —
Tai tarius, bric, atsimetė atgal ji,
Poto į šalį
Ir bac — varguolė nepamatė, kaip į kitą
Gilesnę duobę iškastą įkrito.

Turėk ir tu, žmogeli, šiek- tiek baimės
Iš savo artimo tyčiotisi nelaimės.
Atminki tai, juog nematysi,
Kaip į didesnę priepuolį įkrisi.

Asilas ir Druska.

Asilas, Druskos našta apklotas,
Ėjo per pelkes kimsotas.
Teip jam maurojant gilia dumblynė,
Netyčioms, ėmė, kojos pasipynė —
Krito į pelkę. Kada vėl stojos,
Nuo pelkių šlapumo
Druska nutirpo; pajuto lengvumą,
Pati kelionė kitoniškai klojos.

Už šiek-kiek metų, kad vėl keliavo
 Nešti ant sprando kimpines gavo.
 Išmokytas pirmo atsitikimo,
 Neblaukė Asil's kojų paslydimo,
 Nuduodams, kad visą našta pakirto,
 Kaip besylis, į vandenį virto.
 Bet kempės tuščios, vandens prigavę,
 Naštai sunkumą didesnę davę,
 Ir vietoj dalį naštos panerti,
 Prisėjo vargšui pačiam prigerti.



Katė ir Vanagas.

Katė, prispaudus letena paukščiuką,
 Išvydo, kaip pas tvorą
 Pagavo vanagas čivylių porą.
 — Bedievis! — su šventa rustybe ji sušuko, —
 Visi gyvato džiaugiamės liusybe,
 O jis liuosiemis paukšteliams atima gyvybę.

Rodėtų čia paaiškint' nors by ką pridūrus,
 Ne apie Vanagų, Kačių šelmystę.
 Bet jau apie šių amžių tautžudystę:
 Kaip smaugia mūsų tautą, o aprauda Būrus . . .



Šikšnys.

Senovėje su paukščiais žvėris vedė karę
 Ir sumišimą nemalonų darė.
 Šikšnys, norėdamas visiems įtikti,
 Kvailiu teipogi nepalikti.
 Viseip save perstatė:
 Tai kaipo paukštė su anais,

Tai vėl, lyg kad pelytė, grūmėsi su tais, —
 Ot, tarsim, tę pašoko, kur sau pelną matę.
 Nutiko, išsireiškė ta visa šelmystė
 Ir Šikšnio judošystė.
 Tuoji vieni ir kiti, paėmę, jį iškeikė.
 Kaip matom po šiai dienai vargšui reikia
 Nuo paukščių, nuo žvėrelių kupetos atstoti
 Ir naktyje iš gėdos vien tik telakioti.

Negriešykim! ir mums netrūkst' šelmystės
 Ir Šikšnio judošytės:
 Anaurei, pats girdėjau, kaip Bituvis
 Kalbėjo prieš visus, juog tikras yr' lietuvis, —
 Šiandieną, girdžiu — su maskoliais
 Drauguojas, lyg su savo kuotikriausiais broliais.



Pelės ir Katė.

Pelės iš urvo, giliai išrausto,
 Galvas iškišę, juokės, žiurėjo,
 Kaip išsitiesus Katė gulėjo.
 Teip rodės nekalta, galvą nulenkus,
 Lyg su šiuo svietu būtų pasirinkus
 Arba jau skirtis ką tik pradėjus.
 Vienok rubežiaus, visoms uždrausto,
 Niekas peržengti iš jų nedrįso;
 Tiktai vienuitė iš pulko viso
 Maža pelelė, pasigailėjus,
 Kaip kulka, iš urvo šauniai išrietėjus,
 Pribėgo, tardam', kad neina rustybė
 Su Katės veido tokia gražybė.
 Žodžiu norėjo su ja susinešti,
 Kad prietelystė poto užvesti.
 Bet jos čia norai neišsipildė:
 Meilė širdelių jomdviejm nešilde,

Ir, vietoj rasti sau draugę, šlovę,
Draši Pelelė kailį padžiovė.

Ir mums „globėjai“ mylistas duoda,
Rodos nekaltas mokyklas stato.
Bet kas-gi iš mūsų šito nemato
Juog turi mislį, kaip Katės, juoda?

Varlė ir Jautis.

Varlė, kai jautį ganantis išvydo,
Prisistebėdama į jo tvirtumą,
Į sprandą jo plačiausį ir į jo gražumą,
Iš didelio pavydo
Užmanė jį pasiekti Jaučio sau didumą.
— Veizėk! — kalbėjo į kaimynką: kaip aš išsipūsiu,
— Tikrai su Jaučiu lygi būsiu! —
— Nu, ką? — užklausė vėl: ar daug dar trūksta? —
Varlė čia, pūsdamos, net dūkte — dūksta. —
— Nu, o dabar-gi kaip?
Kaimynka atrėmė: — Beveik vis teip!
Ir kėtės, šniokšdama, kaskart labiau.
Nu, tapo gan storesnė
Ir tik ant pažiūros tvirtesnė:
Nė kiek per savo ūgį nesiekė augščiau.
Ant galo, kaip iš kūno tąsės viso,
Patiko sau dalyką blogą:
Ne tik ką, kad lyg Jaučiui neištyso,
Bet, besipūzdama, partrūko ir nusprogo.

Matyt, ir sviete tai atseina,
Kai prasčiokėlis pagal stoną
Nori gyventi pono,
O ponas eina
Takais šviesiausiojo valdono.

Asilas, Bezdžionė ir Kurmis.

Kai liūdnas Asilas dejavo,
Kam jis ragų nuo Viešpačio negavo,
Seniukė-gi Bezdžionė apgailėjo,
Juog uodegėlė jos nususo nutriušėjo. —
— Nutilkit! — jiems išlendės Kurmis tarė:
Mane aklu Sutvertojas padarė.

Ir tau jei truksta galės vargą kešti,
Minėk, juog dar blogiau daugiems ant svieta esti.

Lapė ir Liutas.

Iš Krylovo.

Kūmutė Lapė, Levo
Nuopat gimimo savo
Lyg šiol nemačius,
Kada susėjo,
Akis pastačius,
Su išgąsčių žiūrėjo.
Kelioms tę valandoms praėjus
Kad, vėl susėjus,
Nutiko paregėti,
Jau neb' prisėjo tiek virpėti,
Kada-gi tretį kartą pasitiko
Visai jai Liutas nebaisus paliko.

Teip mes nekartą baimę turim,
Pakol į ką gerai neprisiziūrim.

Šuo ir Mėsa

Šuo neėdęs kada — jau — kad es,
 Mėsos bryzelį kažin kur radęs
 Su džiaugsmu nešės papusrytauti,
 O kad patogią sau vietą gauti —
 Pavojaus pilną išrinko kelį:
 Prireikė keltis per platų upelį.
 Vos tik pradėjo plaukti, krūtėti,
 Pamatė priešais šuns šešuolėsį,
 Kuris bryzelį mėsos, rodės, grūdo;
 O nepažindam's savo pabūdo,
 Mąstė pats vienas: — O tik pelnysiu —
 Mėsos du kąsniu pats vienas įgysiu! —
 Daugiau jau nieko nebedūmojo,
 Dančius parodė, priešą grūmojo
 Ir, kiek tik šuniškos galės turėjo,
 Puldam's isplėšti mėsa norėjo.
 Bet čia nabagas labai apsigavo:
 Gobėdam's pelno, paleido savo.

Ta pasakėlė gan aiškiai moko,
 Juog turi gobšiai nuomonės stoka.

Galvočius ir Paikas.

Iš Ign. Krasickio.

Paikas klausė galvočiaus: kam protas naudingas?
 Galvočius vis tylėjo kaip išmintingas.
 Kadangi šis nerimo, o nebuvo laiko,
 Atsakė: kad tylėti ant klausymo paiko.

Liutas ir Uodas.

Ant Liuto sprando
 Nutūpęs, uodas užkandą sau kando.
 Manydamas, juog tuo daug vargo Liutui darė,
 Jis šiteip tarė:
 — Visušviesiausias ir Dauggaljis Pone,
 Žvėrių valdone!
 Atleisk, prašau, neatsargumą!
 Nerodyk rūsto veido
 Užtai, juog uodas užsileido
 Ir tau užvėlė nepasakomą sunkumą.
 Paklausė Liutas: kas čionai sušneko.
 Supratęs Uodą, juokdamas, jam sako:
 — Kaimyne!
 Stebėtina, kaip Uodas Liuto nenumynė.

Prieteliai.

Iš Ign. Krasickio.

Pilypai, prieteliau malonus ir širdingas!
 Tavešp šaukiuosiu ašen, vargšas nelaimingas.
 Pamylo man Marytė, (o kaip ji man tinka!) —
 Bet senas tėvas jos išduoti nesutinka . . .
 — Jokūbai — tas atsakė, — mano iš daugumo
 Išrinktas! kas nenori tau daryt' gerumo! —
 Aš einu prikalbėsiu. Ir nepamelavo:
 Marytę pavyliojęs, pats apsipačiavo.

Musės.

Pratėgu sukinkytas ketvertas sartokų
 Šauniai keliu vežimą traukė.
 Tik ratų, pasagų ir okų
 Augštyn sukeltos dulkės plaukte-plaukė.
 Regėdama Musė, kas dedas
 (Mat ji ant arklio sprando tuokart rados),
 Pasakė su didybe:
 — O! dulkių kokią sujudinau daugybę!

Tos sakmės aiškinti visai neverta:
 Jug girdžiam, kaip nekarta
 Žmogus ant svieto yč' nieko gero
 Saviemsiems broliams nepadaro,
 Bet girtis nesibijo grieko.

Zelkorius ir Bezdžionė.

Iš Krylovo.

I zelkorių pažvelgusi Bezdžionė
 Išlengvo kumš! sudurė Mešką į pašonę:
 — Veizėk tik — sako, — kūmutyte meili mano!
 Kas tę do veidas, kas do šnervės,
 Kaip dar kupruota, kaklas, kaipo gervės!
 Kaip kūmos čia galva išmano?
 O aš jei pavedi kiek bučiau
 Į šitą bezlėpyčią,
 Tikrai pražūčiau:
 Iš gėdos, ėmus, galą sau pasidaryčiau.
 Vienok gerai perstačius,
 Tarp kūmų daug esu tokių kreivazių mačius:
 Galėčiau jas ant pirštų suskaiityti.
 — Nu, kam! — Meška čia ėmėsi sakyti, —

Kam kūmas dar rokuosi, klapatą turėsi?
 Užteks, jei ant savęs kūmute, pažiūrėsi! —
 Vienok ant nieko ta Meškos kalba nuėjo.

Tokių paveikslų aibė yra:
 Nenor nė vien's savęs pažint' satyroj.
 Teip, vakar man regėti teko:
 Kad Klimas arklius vagia, svietas šneka.
 Apie vagystę Klimui skaito knyga.
 O jis mirkčioj' ant senio Grigo.

Meška ir Lunkai.

Meška kudlotė už darbininką
 Ant metų pristoją pas ūkininką.
 Išsiuntė Mešką į tankumyną,
 Kad lunkų palenktų lazdyno.
 Čiupo kūmutė, net ūžė.
 Bet ant nelaimės, lazdynai lužo,
 Ir kiek čia vargšė nesidarbavo.
 Palenkti nė vieno lunko negavo.
 Metus tą darbą, supyko.
 O kaip tik išvydo bandžių, suriko:
 — Prieteliau! — lengviau daug ažuolus rauti,
 Kaip lunkus lenkti, pas tavo tarnauti! —
 — Kūmute — tas sako, — tu mano meili!
 Tikrai kalbelė čia tavo kvaili!
 Atmink, kad proto daugiau tau būtų.
 Nereiktų rauti ažuolų drūtų.

Vilkas ir piemenis.

Iš pulko kuoriebiausj aviną paskyrę,
 Nutraukę kailį, ugnį susikūrę,
 Tarp krūmų Piemenis sau virė.
 Kada išvirę, slinko jau į būrį,
 Šit Vilkas atsiradęs ima jiems sakyti:
 — Ai, kaip jūs réksmus, klyksmus būtumet pakėle,
 Kiek keikę būtumet ir vėle,
 Kad būt' prisėję man tai padaryti,
 Ką jūs šendien suėję darot! . . .
 — Pernieką — tie atsakė: mumus, Vilkas, barat:
 Męs verdam, ale savo — argi neteisybė?
 Tuotarpu Vilkas svetimą vagia gerybę.

Avis, Ožys, Telyčia ir Liutas.

Žiloj gadinėj, kaipo Petras mena,
 Žvėreliai keturi gražiausei sugyveno.
 Vadinos jie: Avis, Ožys, Telyčia, Liutas.
 Nelaimė! atsitiko daigtas jiems nebūtas:
 Medžiojant pagiriais, ant amžių susipyko.
 Štai, kaip nutiko.
 Paviję briedį ir nuvertę,
 Žiurėjo prieteliai, akis panertę,
 Kaip Liutas skrodė ir dalis dalino —
 Jis padalinti teisingai ketino.
 — Aš — tarė Liutas, — viešpats ir valdonas!
 Skiriu sau pirmą dalį, kaipo jūsų ponas;
 O antrą, juog esu drabštesnis;
 Trečioji mano, juog tvirtesnis;
 O ketvirtosios, jei iš jūsų kas nors panorėtų,
 Te žino: tas mane už priešą sau turėtų!
 Teip tai begėdis maistą paturėjo visą,
 Kitiems, dalies belaukiant, akis net ištyso.

Kurmis.

Žmogus maluną uždėjo
 Gudriai užtaisė, kaip tik reikėjo.
 Malunas — kaigi! viskas yr' nauja!
 Dar tvanką tvirtą, augštą padarė
 Ir tarė:
 — Nu, malsiu, sveikas, bent šimtą metų!
 Vandens jug yra šitokia gauja.
 Nesidrovėsiu audrų, verpėtų:
 Pilimas geras, negriūs,
 Vis sveikas būs! —
 Čia viską Dievas ne teip parėdė,
 Kaip tas žmogelis sau pranašavo.
 Kurmis pamėgo pilime kastis,
 Aplinkui knisė, urvus išėdė,
 Uždėjo rūmus kurmiškus savo, —
 Ot, ir išėjo reikal's ne tas!
 Urvose ima vandens rastis,
 Pilimas praded' po biškį žūti.
 Vanduo vis griaužia, jau praded' griūti.
 O, kas gi Dievo sūdus supras!
 Vos tik būrelis lytaus sukirto,
 Kaip regi, viską vanduo jau griaua,
 Akmenis verčia ir tvanką rauna;
 Ant galo, pilim's išvirto.

Teip tai žmogelis nekartą šaudo,
 Bet Dievas kulkas visas jo gauda.

Vilkas, Šuo ir Piemuo.

Kokiam tē piemenėliui priepuolis nutiko:
 Plačiai pakilus marui, gyvuliai panyko.
 Nuliūdeš, aimanuodam's, kai sėdėjo
 Kur buvęs jo paguosti Vilkas pr'ėjo.
 — Oi, tarė, kaip man širdį gelia,
 Kad maras tau prarijo paskutinį telia!
 Ak, liūdnas, liūdnas pritikimas! —
 — Labai esu dėkingas, — čia Piemuo prabilo, —
 Matau, širdyje tavo glūdžia užjautimas!
 — Aa! — Šuo čionai pertraukė tylą:
 — Girdėjau nuo seniau jau: Vilkas vis vaitoja,
 Kaip iš nelaimės kito pelno sau nustoja.

Vanagas ir Šodietis.

Kakiodamas, balandį Vanagas išvydo
 Ir galvatrukčiais viršum skrido.
 Bet tas į trobą atvirą pasuko,
 Kur Vanag's nepajuto, kaip drauge įsmuko.
 Nutiko, kad užmatė visą tai Šodietis.
 Jis, berną pasikvietęs,
 Duris uždarė; vargšą čia pagavo.
 Matydamas nelaimę netikėtą savo,
 Prašytis im' žmogelio,
 Kad tas pasigailėtų biedno Vanagėlio.
 — Oi — sako, — bėdą sau regiu prilikta!
 O kagi aš padirbau dideliai taip pikto! . . .
 — Tiesa tai — jam Šodietis tarė, —
 Bet kogi tas balandis pikto tau padarė? . . .

Vėžys.

Vėžys, ant jūros pakraščio išbrideš,
 Puikiausią lanką ties savim išvydęs,
 Kalbėjo sau pats vienas:
 — Visur gražu: va pjauna, grėbia; džiūsta šienas . . .
 Palauk, šendien dar jūrą reiks pamesti
 Ir ūkininku tapus, pievą sau užvesti! —
 Tai taręs,ėjo. Bet netol nueiti teko.
 Capt, griebus jį už sprando, Lapė sako:
 — O tu, kuriam sutverdamas parėdė
 Geriausias Dievas
 Po vandenius plaukyti, tu braidai po pievas? . . .
 Tai saktus, Vėžį suėdė.

Ir mums ant svieta
 Kožnam Apveizda pažymėjo vietą.
 Mums duota talentas, tam tikras patraukimas:
 Nelaimė, kas ne užu savo darbo imas!

Pelė, Krupis ir Gužas.

Nevien tik kas galingas svieta, karę veda
 Ir nugalabyt' silpną žada.
 Teipogi atsitinka,
 Kur bartis silpnesniams ar nutinka
 Ir jie supyksta.
 Paskui iš to didžiausias vaidas dygsta.
 Nelaimė, kad kariaujančius silpnus užmato,
 Kurs yra daug stipresnis
 Ir prašmatnesnis, —
 Veizėk tinklus tuoj savo stato.
 Tankiausiai buva:
 Kur nešas du, trečiam tik pelnas kliūva.

O ašen teip galvosiu: norint sveiku likti,
Mums reikia tarp savųjų visados sutikti.

Bet čia neb'moku kęsti,
Kad vieno nors paveikslo karės neprivesti.

Dėl kažkokių sodybų — pūdymo neplėšto,
Neišpurento, neįkrėsto.

O gal gi ir dėl grūdo svetimo suėsto,
Maža Pelelė, pykdama ant Krupio,
Už ginklo čiupo.

Ir kilo sumišimas, nér kaip pasakyti!
Ne man ant to ištekti, kad jį aprašyti.

Jei tik galiu pranešti,
Kad čiupę supykime vienas kitą pešti,
Ant galo, teip inirto,
Kad kurtiniais pavirto.

Ir nieko, kas ant svieta, jau nebedabojo.
O Gužas, tai užmatęs, stakt čia ir pristojų;
Tada tiktai jų tarpe santaiką padarė,
Abudu kai į pilvą alkaną suvarė.

Asilas.

Senutis Asilas — dvarė jisai tarnavo —
Patiko kartą brolių savo,

Kuris, medžiojęs draug su Liutu,
Didystės pilnas, vilkosi į savo būtą.
— O broli! — senis sušnekėjo, kaipgi sveikas!

O kaip seniai jau matėvos! kaip senas laikas!

— Ko? — medlinčius jam atrėžė, — ar tu teip apseini?

O, o! kas per drąsybė! . . . ar iš proto eini?

— Dėlko? — nustebeš klausė čia pirmasis, —

Tik jau bent nerūstauk, o meldžiamasis!

Atmink, tarnavom' męs pas vieną poną,

Nesyki čiupom pagaliu per šoną . . .

Tiesa ir tai: su Liutu draug medžiojai,
Bet Asilu, žinau, jug būti neperstojai. —

Ne vienas Asilaitis ir iš šios gadynės
Pramoko, regisi, nuo šito
Ilgausio, sakmėj aprašyto,
Nebepažinti savo brolių ir tėvynės.

Vėžys ir jo Vaikas.

Vėžys, supykęs, barė savo Vaiką
Užtai, kad ne kaip svieta užsilaiko.

— Veizėk — kalbėjo, — kaip kiti apseina,
Kaip šneka, elgiasi, kaip eina!

O tu? — neį gėda: tu per kiauras dienas
Atžagariai slenki pats vienas!

— Cit, tėve mano! — čia sunus prašneko, —
Vaikai jug visados tėvučių seka taką:
Sunelis eitų ir darytų,
Jei darant tėtę pamatytų!

Arklys, Jautis, Avinas ir Asilas.

Iš Pignotti.

Žvėreliai keturi ne vieno prigimimo:

Arklys arabiško kilimo,

Dar Jautis štyvas, panašus į stabą,

Kurs už nedaprastą statydavos asabą;

Bailutis Avinas, labai vilnotas,

Dar Asilas ausotas, —

Visi netyčiomis ant tyrų kaip pakluvo,

Peralko ir nužuvo.

Ant galo, be malonės

Kai daug tiek prikentėjo dėlei tos kelionės,
Užtėmijo ištolo kažinkas žaliuoja.

O čia, kaip rūta, sau žclė siūbuoja.
Gražasis jau būrelis tik dančius galanda
Ir mislyje žolelę glėbiais — glėbiais kanda.
Bet kai prieina, mato daigtą nebedorą,
Aplink apivesta žalioji pieva tvora,
O tarpe neužtvertų
Siauručių vartų

Sodietis sėdžia drūtas, toks baisus pikčiurna.
Jam lupos storos ir didžiausia burna.
Švikštuoja rankose, kaip smilgą,
Pagalį ilgą,

Tiek keistą ir šakotą, tokio vėl drūtumo,
Juog pilvas ir tuščiausias lieka be narsumo.
Pirmasis Žirgas vos tiktai pažiūri
Ant kuoko,

Jau mato, kad nebėra anė jokio juoko:
Iš karto apetito, veizi, ir neb'turi
Ir Avinas bailutis mirkt net užsimerkė.
O Jautis daug galingas, ėmęs, apsiverkė
Matyti, netikėjo kliutis sau sutikti.
Todėl gi, apsistojęs,
Valandą padumojęs,

Pasakė: man čia, rodos, reiks viską palikti.
Tik Asil's vienas, neveizėdam's baslio šito,
Ausis suglaudęs į kits kitą,
Parodė, ką jis moka:

Šast! ir į daržą šoktinai išoko.
Pernieką tvirtas būras tarp ausių jam skelia,
Pernieką jam su vezdu šonkaulius vanoja,
Mūs' Asilas nė ai! nesuvaitoja,
Tik bėga, kur žolė didesnė želia.
Kada taip jis lyg pilvo jau įbrido
Ir, kaip rojuje, save išvydo,

Ausis gudriausiai vėl sustatė.
O kaip draugus savuosius alkanus pamatė,

Kurie nuliūdę už tvoros stovėjo
Ir su pavydu tik veizėjo
Ant laimės mūsų milžino ausoto,
Nuduodamas, kad turi nemieruotą, protą,
Pasakė: — Mat, neteko mokslo jums įgauti,
Kaip turime ant svieta laimės link keliauti. —

Juodvarnis ir Erelis.

Išvydęs Juodvarnis Erelį, kurs naguose
Sučiupęs avį liuosas skraidė debesiuose:
— Gerai man, Juodvarniui! pat vienas sau nuniūkė, —
Avių aš nenešioju, neįgausiu trūkio . . .

Del Kunio Šešėlio.

Kartais iš niekų išeina barnės,
Keiksmi, muštynės, peštynės, tarnės.
Nekarto daigtas, ant dažiūros mažas,
Užauga didžiu.

Dumbrė ir Švažas
Artus kaimynai ing Indriejavą
Pirktų sau Kuino pėsti keliavo.
O juogei darbo laikas pakliuvo,
Jie ant turgelio ilgai nežuvo:
Skersai turgvietės dar neperėjo,
Pirmą sutikę, sau suderėjo.
Namole grįžtant, saulė pakilo;
Vėjas aptilo ir oras sušilo,
Teip kad jau buvo sunku betverti
Mūsų kaimynai, pagarbės verti,
Pastačius Kuiną ilsėti, sėdo.
Bet čia sutiko nemažą bėdą:

Kiekvienas Kuino sau sešuoletį
Užu pauksmę geidė turėti.
Iš to pakilo didžiausios barnės,
Keiksmi, piktumai, įvairios tarnės.
Švažas vis šaukė: — Šešėlis mano!
O Dumbrė savo
Rėkė: — Kumelė viena tik tavo,
Šešelis buvo visuomet mano! —
Nėkaip jie barnėms galo negavo.
Visus tuos vaidus, kokius jie kėlė,
Praminė žmonės: „dėl Kuino šešėlio.“

Liutas, Asilas ir Zuikis.

Žvėrių valdonas, Liutas, jis ir vadas,
Paukščius kad suvaldyti,
Po svietaį liepė karę įsakyti.
Kariūmenę peržiūrint, sylas surokuojant,
Kas jau nuo amžių prieš pat karę dedas
Užmatė atkulniuojant
Žvėrelių dvejetą, gan puikiu:
Tai buvo: Asilas su Zuikiu
Kaip tik lokys juos pasitiko,
Tuojaus į Liutą taip suriko:
— Sviesus vadė! kaip būs daryti,
Prie ko reiks šiuos du pristatyti?
— Prie ko? — čia Liutas suburbėjo, —
Zuikėlis tegu būs pačtorius
O Asilas, menu, andai man pats kalbėjo,
Trimytą pūsti, girdi, norias.

Arklys ir Keleiviai.

Kad kartą du Keleiviu, du patogiu vyru,
Išėję sau ant tyrų,
Miškinį Arklių paregėjo;
Pirmiausiai kas užmatė, ginčytis pradėjo.
Pakilo vaidas ir nesutikimai.
Ant galo aštrūs pakeikimai.
Ir kas? kaip šiuodu dideliai įpyko
Ir barės,
Ir, kam Arklys pripuola, tarės,
Pažiūri — kaipo dūmas, jau tasai pranyko.

Bet koksgi tiems Keleiviams mokslas pasiliko?
Suprato jie aiškiausiai tą teisybę,
Juog reikia savo tarpe vis turėt' vienybę.

Pelės.

Kad kaip išgelbėti save iš nelaimės
Ir nebedrebėti prieš Katę iš baimės.
Ant seimo būrelis Pelių suvėjo;
Suvėję-gi, šiteip šnekėjo:
— Ar žinoi' ką, meilios sesytės?
Prastai tik per amžius bus mums, matytis,
Jei, galvas surėmę neapdūmosim,
Nėkuomet laimingom's mes nepastosim. —
Čia mūsų Pelelės ratu sustojo.
Rokavo, dūmojo;
Ant galo, jų dūmos ant šito pastojo:
Kad, norint nuo smerčio išsigelbėti,
Priseina varpelis Katei uždėti.
Tad kožna išgirdus; din-din!
Pabėgtų greičiausiai šalin.
Tas dekretas, rodės sesytėms taip gers
Ir teip apdūmotas, reikale deras,

Juog tiktai beliko jį apgarsinti.
Trumpai pasakysim — varpelį kabinti.
Bet ko jos nedarė, ko vargšės, nežuvo,
Kuri užkabintų, nė vienos nebuvo,
Tokią apturėjo iš to seimo nauda.
Kad ir po šiai dienai Katės Peles gauda.

Tas pats ir po žmones tenka matyti:
Gerklėms pasitaisę ir kipšą praryti,
Bet reikalui pr'ėjus, nebėr kam daryti.

Varna ir Lapė.

Kasnelį Varna pasivogus sūrio,
Ant medžio pusrytauti atsidūrė.
Vos Lapė ją čia paregėjo,
Artyn prislinkus' šiteip prašnekėjo:
— O, Varna! — tarė ji, — iš kur tas tau gražumas
Ir toks asabos, pažvilgio meilumas?
Kad balsą tik turėtum, kad giedotum,
Sakysiu, paukščių karaliene tu pastotum!
Be to, tikrai dalykas liūdnas!
Ir tavo pats gražumas man išrodo liūdnas. —
Užgirdus Varna tai, juog balso jai netrūko,
Sušuko,
O sūris netikėtai iš nasrų išsmuko,
Pas'pelnius Lapė teip, šypsodama, prašneko:
— O, Varna, Varna! — sako, —
Tikrai, kad tu gražybėmis apdovanota:
Ir jei dar ko tau trūksta, gal tik sveiko proto! —

Liutas ir Oška.

Pamatus Liutas Ošką, vaikščiojant ant kalno,
— Kūmutel! tarė, — kas tau iš to pelno,
Kad tu, kur plikos uolos niūkso,
Miglotas oras nuo pat amžių žliūkso,
Išalkus, liūdni teikiesi buvoti?
Nuženk į lanką! žiu čenai, kas šieno!
Visi čia žvėris santaikoj gyveno soti.
Čia pagaliaus ir šunys neįdrįsta loti.
Nuženk pabūti nors dienele vieną!
O kai lašiuką raškažių įgausi,
Kada, kaip rūta, žalio šienio paragusi,
Meiliai atminsi seną Liutą,
Kaip savo draugą mylintį ir drūtą . . .
— Ne, geras kūmai! jam atskirto Oška, —
Nors mano dūšia vis sau laimės troško,
Bet aš visas saldybes paskaičiau už nieką,
Ir tik iš to, kas sveika, teturiu patieką.

Lapė ir Vynuogės.

Peralkus ir ištroškus Lapė iš medžionės,
Norėdama širdelę atgaivinti savo.
Į daržą vynuogių keliavo.
Nu, ką čia! net malonu! užkandos daugybė!
Viena tik rados kliutis — tai šakų augštybė.
Iškarto pasirodė, juog gailu kelionės.
Bet mūsų Lapė vėkos kol turėjo,
Nu, davė garo, narstės, šokinėjo
Ir nors uogelę mažą nusignybit' norėjo —
Pernieką! Nusikūlus, sėdosi ant tako
Ir, apsilaižius šiteip sako:
— Te ką! nors gražios šėip jau būtų,
Bet rukščios . . . ir neverta, kad dančiai man žūtų!

Meškos.

Meška, perlaužus prigimimą
Ir būdą,
Išmoko šokinėti ir papūsti dūdą.
Net ką? dar vieną giesmę ji niūniavo,
Už ką, kaip šneka, pelnė didį pagirimą.
Galų gale, užmanė amatą apleisti,
Nelaisvę ant liuosybės sau apkeisti.
Trumpai jei pasakysim, į miškus kulniavo.
Kaip bobos, taip ir Meškos, pilnos žingeidystės
Sutikę klausti: kaip ir kas, ir kur?
Kaip buvo ji, iš ko maitinosi svetur?
Nepridedant — neatimant, be melagystės
Maldavo apsakyt' visus
Praėjusius laikus.
Nu, ta ir ėmė joms šnekėt',
Gyvenimo istoriją išguldinėt'.
Ne gana tol kad žodis but aiškesnis
Ir naudingesnis,
Kaip ją išmokyta, pagavo šokinėt'.
Iš pradžių iš vikrumo neregėto jos
Kaimynkos vien tik dyvijos.
Poto ir pačios teipgi šokti panorėjo,
Bet negalėjo:
Kuri tik kilo, ta perdribus tuoj gulėjo
Tai mūsų Meškoms baisiai nepatiko
— Kaip? kas? — jos vienbalsiai suriko —
Iš kur? ji mokyta? daug proto turi?
Į mus iš augšto žiūri?
Palaukit! — Cia varguolę čiupo ir sudūmė,
Priskaldę ir pripešę iš miškų išstūmė.

Ir aš mačiau po savo kraštą,
Kaip vienas iš sodiečių skaitė Prūsų raštą.
Kiti-gi, kaip tą Mešką, ji tuliojo,
Juog mokslas mūsų turtas, to jie nežinojo.

Asilas ir Lapė.

iš Pr. Moravskio.

Asilas kartą taip išdyko
Ar ant kitų tiek rūstas liko,
Toku save didžiūnu pravadino, —
Kad žveris jį tik-tik ko bepažino.
Tikrai nelengvu buvo ir suprasti,
Kur sau jis atmainą tokią galėjo rasti.
Ant galo prisipildęs nemieruoto guodo,
Juog gimė bajoraičiu, žvėrimis žinią duoda.
Išteko darbo keletui adynų,
Pakol neapgarsino tarp savų kaimynų,
Kiek prabočių turėjo, kiek kokių garbingų,
Pilnų dorybės ir šlovingų.
— Jų raštai — tarp kitų pridurė, — nepražuvo,
Nors laiko daug prarijo amžinasties juros.
O kokios buvo galvos, kokios jų figūros!
Kokie Asilai tai buvo! —
Čia Lapė, neb'iškentus' tarė: — Et, sakyk, kam deras
Tas pagirimas bočių — geradėjų tavo?
Atmink tik ant figūros savo
Ir iš tavęs jug Asil's geras! —

Ožys ir Vilkas

Ožys ant stogo,
Sau tik patogo,
Pašokęs
Ir iš atokęs
Vilką išvydo,
Ir šiteip Ožio balsu pragydo:
— Ei, ei, tu Vilkas!
Ei, sintęs pilkas
Melagis!
Ei, suktas vagis!

Koks tu nususeš, —
 Ar tave kipšas yra kur tašęs?
 — Ne! Ožiui Vilkas
 Atsakė pilkas, —
 Čia stogas
 Man nepatogus
 Mane teip keikia,
 Todėl kentėti man, Vilkui reikia.
 Ir aš girdėjau lietuvi — broli,
 Kaip už rubežiaus keikia maskolį.

Didgalvis ir Pakaušis.

Didgalvis — daržininkas obele sodino,
 Nutiko, kad pas jį Pakaušis užkrapino.
 — Padėk tau, Dieve! — tarė, — kaipgi sveiki?
 O ką, kaimyne, veiki?—
 — Et! — sako tas. — mat noriu obele užveisti.
 Žinotum broli, ant jos kokie bus vaisiai keisti! . . .
 Aa, gerai Patamsius man andai kalbėjo,
 Kad sviete tokio vaisiaus niekas neregėjo!
 Ar teip? — Gal būti. — Bet . . . vargu prigys:
 Matau visas nupjaustei tujen jai šaknis.
 Žinai, juog šaknių, kuriomis peną traukia,
 Kiekvieną medį myris laukia. —
 — Tai pritarai, mieliausis broli!
 Kam mokslas? męs be jo tik nenueisim toli.
 Vargu, sakai, prigys? — Matysi, kaip atgausiu,
 Kaip puvėsiais apkrausiu. —
 Žingeidu, kas poto iš obelės tos buvo?
 Ji, vaisiaus neatnešus, ėmė ir nudžiūvo.

Tas pritikimas, rodos, nori mums priminti,
 Juog daug tokių Didgalvių po Tėvynės ribas,
 Ką, apipjausčioje šaknis šventos tikybos,
 Norėtų Lietuvą kulturiškai auginti.

Sergantis Liutas.

Kad žvėrių valdytojas, Liutas susirgo,
 Visi pavaldiniai išgirde pravirko.
 O kad dar didesnę išreikši malonę
 Sostapilės linkon šliaušė į kelionę.
 Iš visų tik Lapė nelindo iš buto
 O tu už ligonį ar ne turi Liuto? —
 Prieteliškai senė Oška Lapei sako. —
 — Ak, sese! Liutą už ligonį turėčiau,
 Kad tuos, kur aplanko grįžtančius regėčiau.
 Bet veltui, man rodos, čia laukiu ant tako.

Šv. Jono kirmenėlis.

Iš Pfeffel'lio.

Prisiglaudęs ant lankos
 Jono Kirmenėlis
 Sau žibėjo, lyg rasos
 Diemanto lašelis.

Štai išein' iš po kelmais
 Rupužė — pikčiurna,
 Ir ant Kirmino nuodais
 Purkščia biauria burna.

— Už ką didi ta bausmė?
 Ak tu mano sviete! . . .
 — Ei! — suriko Rupužė, —
 Kogi čia teip švieti? —

Primtėvis Adomas ir Lapė.

Kad Viešpats jau visą ir žmogų padarė,
Tada į žvėris jis šiteip tarė:
Žemės žvėreliai, gražūs, plaukuoti!
Adomui jūs turit šlovę atiduoti.
Kaip aš ant svieto visų Valdonas,
Teip jis ant jūsų būs ponas.
Vardus jis duos jums, eikit pas jį.
O kaip pavadinis tik iš jūsų kurį,
Koksai kam vardas pakliūs,
Tas tokiu per amžius vadinamas būs. —
Čia Lapė užuodus ano koks vainikas
Ir tai, kad Adomas visiškai buk plikas,
Pasakė: — Vientaučiai! geriau prasilenkti.
Jis plikas . . . prisieis savo kailiais pridengti.

Nebūtas daigtas.

Iš Kaz. Glinskio.

Nenauja, kad galvočių Paikas prikalbėjo.
Apie tuos daigtus jau Krasickis mums šnekėjo.
Laikuosę mūsų — ot, sulaukėm laiko!
Nutiko, kad Galvočius prikalbėjo Paiką.

Laukinė Obelė ir Erškėtys.

Drievėje Obelės laukinės šimtametės
Bitelių spiečius susimetęs
Guviai sukruoto rinkti medaus saldybę.
Bežiūrint, Obelė iš šito kilo į puikybę.
Skersoms jau ima į šalis žiurėti
Ir sausomis šakelėm's kumštavot' Erškėti.
Bet tas matydam's jos didystę,
Kas žino, gal didesnę šimtakart paikystę,

Pagavo šep šnekėti:
— Mieliausi, sako, man tu kaimynka!
O kaip esi tu menka,
Juogei iš svetimos puties dorybes?
Pirmiau savamjam vaisiui kiek pridukok saldybės,
Tada tik būsi verta šlovės ir didybės.

Ir aš andai girdėjau: koks tenai bajoras
Didžiavos baisiai iš savųjų antenatų:
Vaivadu, storastų galiūnu — potentatų.
Ir kas? patsai jis kartuvė buvo nedoras.

Stebėtinas Paukštis.

Zoologas:

Skaičiau po knygas, man pačiam regėt' neteko,
Kad esąs Paukštis, kurs perdaug baurias tur kojas,
Teip juog į jas vos tik pažiūriąs — sako —
Pasputęs plunksnomis, iš gėdos stojaš;
Sparnų greičiausiai kečia porį
Ir jais savasias kojas apikloti nori. —

Politikas.

Tai gal vis būti. Aš žinau be rašto
Teipogi apie Paukštį — jis šiaurinio, krašto:
Žingsniai pilni jo pragaro baurumo,
Bet juos uždengti stengias plunksnom's žmoniškumo.

Jaučiai.

Burelis jaučių derlingu,
Petys į pelį, sylingu,
Ramiai ant pievos sau ėdė;
Jie sau vienybę gražią parėdė.
Jei kuočės, duokim, žvėris apstoja,
Visi išvieno gainioja;
Arba nelaimė jei kam nutinka,
Surinka, —
Tuoju ant pagalbos visi suveina.
Žodžiu, ar barnės, kokio vaina —
Jaučiams geriausiai išeina.
Po kiek tų laiko meilė pranyko,
O kokios bėdos tada įvyko!
Žvėris stipresni — po vieną
Ant pietų vilko Jautį kasdieną.

Jei ir tarp mūsų vienybė būtų,
Tokia daugybė brolių nežūtų.

Vilkas Sūdžia.

Kada tai, kaip skelbia aidas,
Tarp Kiaunės ir tarp Šeško kilo didis vaidas
Nors Kurmis geidė juos suvesti į vienybę
Ir nuo pat pradžių užgesyt' piktybę,
Tik jo klausytis priešai nenorėjo,
Bet tuoju miškan teisybės jieškotų išėjo.
Prie ko tų pulsai? jug prie Vilko: jis tvirtesnis;
Jisai prakaltusį sudraus,
Jisai ir pagal zokaną nubaus.
Po mišką, mat, šnekėta: Vilkas teisingesnis.
Beliko nusamdyti gerą advokatą,
Kurs sūde reikalą perstato

Tam tikslui paima sutikę Lapę.
Ginkluoti, kaip reikiant, tapę,
Paduoda Vilkui provą perkratyti,
Keno teisybę, pasakyti. —
Pagal augščiausį savo dorą užvedimą
Nemėgo Vilkas provų tuoj nuspręsti,
Bet kyšių laukdamas, gerokai liub patęsti.
Nėr ko stebėtisi, kad Vilkai kyšius ima
Nuo savo miško brolių:
Tą darbą jie išmoko nuo maskolių.
Ir tėsė. O provinciai po ančiuką
Ar po viščiuką,
Arba po kitą siunčia jiems paukščiuką.
Bet Lapė, kaip kada, pristato,
Tankiau pati suėda, kaip jos niek's nemato
O Kiaunei, Šeškui vis meluoja:
Tai to, tai šito provai būk stokuoja.
Provinciai laukia.
Kyšius beduodami, nususo, susitraukė,
Kenč bada, neb' įkand' jau stovos, —
Vis nėra galo provos.

Vargu tik provos galui ir bebuti.
Jiškok pas Vilką tu teisybės!
Neapgina tavosios Vilkas nekaltybės:
Jis yra vien dėlto, kad platinti pražutį.

Galvočius ir Paikas.

Iš Kaz. Glinskio.

Galvočių klausė Paikas: protas kam naudingas?
Paskendo mislyse Galvočius žingeidingas.
Dumojo gal daugiau, kaip ištisą adyną,
Ant galo tiek pasakė: — ar velniai ji žino! —

Diemantas ir Krištalas.

Koks tų vagis kaip tai išdą turtingo valdono išlaužė
 Diemantą irgi Krištalą rado ir sau pasigavo.
 Bet bebėgant, matos, kad deivė jį Laimė apleido:
 Draug su Krištalu Dymas netyčia išpuolė ant žemės.
 Tapę paliktu abu šalymais ant kelio gulėjo.
 Pastyras Diemantas tas buvo visai nešlipuotas,
 Juto vienok jis savo didžią be saiko vertybę.
 Krištalas mūsų labiau, lyg žvakė patamsy žibėjo:
 Džiaugės, juogei linksmus, juogei pirmas pakels jį
 praeivis.
 Teip ir nutiko. Krištalas tapo praeivio pakeltas,
 Diemantą dulkės tuotarpu ir mėšlas prigniaužė ant
 amžių.

Ir tu, mielas praeivi, keliaudam's per svieta regėjai:
 Talentas, dora su mokslu tampa nesykį užmirštu,
 Kad šiaudų ant urėdo draugijoje kūlį pastato.

Grybautojai.

Žmonių keliolika išėjo kartą pagrybauti.
 O kas pas mus nenor' to džiaugsmo paragauti?
 Labiausiai rudeniop, kad laiko,
 Laukus nuvalius, lieka daugelis, be saiko.
 Bet laimė žmogų ar kartais apgauna:
 Nutinka — grybų keletą vos tik nurauna:
 Teip mūs grybautojai per mišką išsigriovė,
 Bet grybų ne gydykloms nenrovė.
 Klausykis, dėde! — čia visi suriko
 Į dėdę Juozą Baravyką,
 Kurį keliaujantį patiko, —
 — Sakyk, kokia galėjo pasipinti kliaudė?
 Tarytum dairėmės, veizėjom
 Ir susispaudę,

Kaip muras prie kits kito ėjom,
 O grybų? — šungrybius tiktai regėjom.
 — Aa! — tas tarė jiems, — vaikučiai mano!
 Matau pakaušiai jųsų ne giliai išmano.
 Suprantu, kad jauniems keliauti draug linksmiau:
 Pasizalbatyti jug galima meiliau;
 Tik einant teip, būs grybų vis mažiau.
 Kad būtumet nors kiek bent prasiskyre,
 Jūs patįs būtumet patyre,
 Juogei žmogus tada liuosiau daug mato,
 Ir, eidamas, apeiti gal didesnį ratą. —
 Pasakęs tai, kepurę dėdė pakylėjo
 Ir sau toliau nuėjo.

Man rodos, kad, kaip šiti grybauninkai,
 Mūsiškai elgias ūkininkai,
 Kurie, išvieno vargdami po sodas,
 Netur su ūke rodos;
 Žiurėk, tegu tik vienkiemiais gyventi sėdas
 Kiteip anų eis rėdas.

Susenėjęs Asilas.

Asilas, ilgiausius metus pergyvenęs,
 Daug svieto perėjo ir matė;
 Dabar gi pasenęs,
 Jau, eidam's, iš vargo pasturgalį statė.
 Išgirdę tai šunįs ir žvėrįs iš miško
 Sujudo, supiško:
 Bėga senatvėje ligonio lankyti.
 Svetelių, bežiurint, aibė pristojo.
 Vieni šnekučiavo, kiti žiopsojo.
 Asilą kiekvienas geidė matyti.
 — Kaipgi tetušėlis, mielas ponaiti? —
 Užkalbino vilkas jauną Asilaitį, —

O kaip sveikatyte, ar gerą dar turi?
Kaip išsižiuri?
Maloniai išgirsti apie tai norėjom,
Matai lankyti atėjom . . .
— Prieteliai! — tas tarė, — pernieką atėjot:
Sveikata geresnė, kaip jus kad norėjot.



Vilkai ir Avys.

Vilkai ir Avys kartą kad kariavo,
Šunims padėkavoti, Avys viršų gavo.
Prispausti ir supratę savąją silpnybę,
Jie pasiuntinius siunčia prie Avių
Ir meldžia jų
Su išlygom's sutverti viežlyboms vienybę.
— Avelės! — nuėję šneka, — jus šunis uždėsit
Prie mūsų, o Vilkučius sau pasiturėsit.
Teip sandaras tarp mūsų daug tvirtesnis būs.
Gerai. Avelės žodžius priima visus.
Už kiek tų laiko im' Vilkučiai kaukti,
Senelius savo tėvus šaukti.
Bežiurint, tie sulėkę
Vaikus anų buk smaugia — gvolta rėkė.
Tada tiktai Avelės savo geradėjus
Ir apginėjus
Pardavę, susiprato. Laiko nebebuvo:
Be savo apginėjų, be šunų, pražuvo.

Laimingas, bėdos svetimos kurį pamoko!
Bet, ant nelaimės, vis kvailių ne stoka,
Kurie tikruosius savo apginėjus
Ir apšvietos nešėjus
Begėdžiams Vilkams atiduoda.
Tokių Avelių dušia ir saužinė juoda.



Pelėda.

Kartą Pelėda,
Ta, kur paukštelius patamsy ėda,
Kad kaip užtrintų savo piktybę
Ir nedorybę;
Kad vėl prie savo meilės patrauktų
Ir vėl teip, kaip smaugė, smaugtu, —
Visus sparnuočius sukvietus,
Pakėlė jiems pietus.
Tatai iš meilės senutė kūma,
Svečius suprašius į savo rūmą,
Nugi, plepėti, tikrai ant juokų,
Juog jie nuo apuokų
Visi išvieno paeina,
— Bet, tarė, laikas jau atsimaina,
Juogiai tarp mūsų žuva gentystė,
Meilė, brolystė;
O ant senučių Pelėdų
Sukrito daug bėdų.
O kaip da menam, — toliau kalbėjo, —
Kaipgi vienybėj visi gyvenom,
Ir štai pasenom,
O susibarti mums neprisėjo!
Šendien sulaukėm Dievo koronės!
Ant juokų bendrą gentystę verčia;
Nėra vienybės, nėra malonės;
Rodos, tik laukia Pelėdų smerčio.
Kur tik pažvelgsi — atsiskyrimas,
Kalbos pamnimas,
Su vanageliu susinešimas!
Ar taip išpuola, broliai daryti?
Laikas vienybę attitaisyti!
Laikas jau laikas „maniją“ mesti,
Laikas brolystę seną užvesti! —
Ilgai Pelėda būtų kalbėjus,
Kad jos nebūtų perspėjus.

Maža paukštelė.
— Labai, ji tarė, — brolystę
Ir bičiuolystę

Su jumis norim užvesti,
Tiktai jums reiktų, mano širdele,
Savo nagelius biauirus pamesti! —
Poto sparnelius sau prisisagstę,
Prie savo darbo paukščiai išlakstė.

O tu, Lietuva! daug bėdų,
Nes daug da randas tokių Pelėdų.



Arklys ir Perkūnas.

Ant svieto jug viseip nutinka:
Vienam iš mūsų tas,
Kitam anas

Dalykas amžinai ne tinka.

Teip tai ir Arkliui jo žvangimas nepatiko.

Dėlko ir kaip? — sunku atspėti

Perkūno ko maždavo — verta pažymėti.

Arklys ant Lietuvos Olimpo vos atvyko,

Žemybės pilnas prieš dievaitį stojo.

— Perkūne — tarė, gal kas apsirinka,

Bet man stačiai žvangimas mano nepatinka!

Todėl atėjau paprašyti,

Kad teiktumeis žvangimą mano atmainyti. —

Kada per ašaras tuos žodžius vien kartojo,

Dievaitis atsakydam's teip bylojo:

— Nors nepritiktų man atsaukti ištarimo

Ir žvėrimis apmainyti duotą prigimimą,

Vienok-gi teiksius išklaudyti, — Tarė

Ir brankš iš Arklio Asilą padarė.

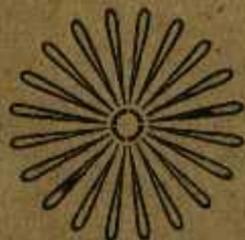
Perkūnas ir šendieną šiteip kad korotų,
Ne vieno gal bajoro tėviškė nustotų . . .

Paukščiai ir Asilas

Pagal Ign. Krasickį.

Suskridę Paukšteliai Lagštingalą gyrė.
Užvis Dagilėlis jų tarpe čiulbėjo,
Ką dūšioj jis savo patyrė,
Kad giesmę jo skambant po krūmus girdėjo;
Balsu, kaip giedoriaus, giliai persiėmęs,
Ant lapo galvelę atrėmęs,
Per kiaurą naktelę akių nesudėjo.
Jiems čiauskant, Nykščiukas, paukštelė mažutė,
Patėmijęs Asilą, kurs ne pertoli
Žolelę sau skutė:

— O tau kaip? — paklausė, — Jo mylista broli!
Lakštingalo balsas argi nepatiko?
Mums rodos, tau klausiant, graudu net paliko?
— Man? Vos tik daleidžiau aš savo balsiuką —
Iškarto Lakštingalas žado pritrūko! —



Turiny.

Ižangė.

1. Kanklės numylėtos 3

Sonietai.

2. Tėvučių Žemei 4
3. Ant krantų parubežinės upelės V. 4
4. Naktis 5
5. Ruduo 5

Dainos-Dainelės

6. Tėvynės Meilė 7
7. Senmergės Daina 8
8. Kogi man liūdna 9
9. Vargdienio Daina 10
10. Paukštelė 11
11. Atsiminės jaunas dienas 12
12. Našlaitės Daina 12
13. Esu ant šio svieta 13
14. Vakarinė Keleivio Giesmė. I. II. 15
15. Praeivis 15
16. Daina 16

Margumynas.

17. Lietuvio malda pabaigoje XIX am. 19
18. Skausmo Balsas 20
19. Ant Vienužio kapo 21
20. Ant mylimos motinos pakasynų 21
21. Kareivis ir Našlaitė 22

22. Kaip kas kam 25
23. Iš Ing. Krasicko 25
24. Patarmė 26
25. Girtuokliui 26
26. Iš A. Puškino 26
27. Burės 26
28. Iš B. Zaleskio 27
29. Dušia mano, ko nuliūdai? 27
30. Persergėjimas 28
31. | p. B. | 28

Sakmės.

32. Gužas, Varna ir Kiaulė 29
33. Žmogžudžiai ir Keleivis 29
34. Geradarystė 30
35. Varnuitis 30
36. Voras ir Musės 31
37. Du Prieteliu 32
38. Virėjas ir Barščiai 33
39. Povas ir Gervė 33
40. Diemantas 34
41. Lapė ir Vilkas duobėje 35
42. Asilas ir Druska 35
43. Katė ir Vanagas 36
44. Šikšnys 36
45. Pelės ir Katė 37
46. Varlė ir Jautis 38
47. Asilas, Bezdžionė ir Kurmis 39
48. Lapė ir Liutas 39
49. Šuo ir Mėsa 40
50. Galvočius ir Paikas 40
51. Liutas ir Uodas 41
52. Prieteliai 41
53. Musės 42
54. Zelkorius ir Bezdžionė 42
55. Meška ir Lunkai 43
56. Vilkas ir Piemenis 44
57. Avis, Ožys, Telyčia ir Liutas 44

21

888.2-1
Še-28

58.	Kurmis	45
59.	Vilkas, Šuo ir Piemuo	46
60.	Vanagas ir Sodietis	46
61.	Vėžys	47
62.	Pelė, Krupis ir Gužas	47
63.	Asilas	48
64.	Vėžys ir jo Vaikas	49
65.	Arklys, Jautis, Avinas ir Asilas	49
66.	Juodvarnis ir Erelis	51
67.	Dėl Kuino Šešėlio	51
68.	Liutas, Asilas ir Zuikis	52
69.	Arklys ir Keleiviai	53
70.	Pelės	53
71.	Varna ir Lapė	54
72.	Liutas ir Oška	55
73.	Lapė ir Vynuogės	55
74.	Meškos	56
75.	Asilas ir Lapė	57
76.	Ožys ir Vilkas	57
77.	Didgalvis ir Pakaušis	58
78.	Sergantis Liutas	59
79.	S. Jono Kirminėlis	59
80.	Pirmtėvis Adomas ir Lapė	60
81.	Nebūtas daigtas	60
82.	Laukinė Obelė ir Erškėtys	60
83.	Stebėtinąs paukštis	61
84.	Jaučiai	62
85.	Vilkas-Sūdžia	62
86.	Galvočius ir Paikas	63
87.	Diemantas ir Krištalas	64
88.	Grybautojai	64
89.	Susenėjęs Asilas	65
90.	Vilkai ir Avys	66
91.	Pelėda	67
92.	Arklys ir Perkūnas	68
93.	Paukščiai ir Asilas	69

Pasvallo rajono M. Katiliškio VB



000027202